

Zkouška z didaktiky literární výchovy

Zkouška má dvě části – písemnou a ústní.

Písemná část zkoušky: *příprava na hodinu* literární výchovy (požadavky na zpracování přípravy – viz níže). *Přípravu na hodinu* je třeba odevzdat *minimálně týden před termínem ústní části zkoušky*.

Ústní část zkoušky bude prověřovat znalost *teorie předmětu* (okruhy k ústní části zkoušky – viz níže).

POŽADAVKY na zpracování PŘÍPRAVY NA HODINU

(v některých detailech určeno spíše pro studenty s omezenou dosavadní pedagogickou praxí)

1. Příprava bude určena pro *4. nebo 5. ročník* (2. období základního vzdělávání).
2. Příprava bude *teoretická* – nemusí tedy být realizována v praxi (ale samozřejmě může).
3. Půjde o *hodinu tzv. smíšenou* – konkrétní podoba všech fází smíšené hodiny bude záviset na zvoleném textu, příprava ale musí obsahovat *přímou interpretační práci s textem* (didaktickou interpretaci – interpretační otázky a úkoly).
4. Příprava bude *detailem promyšleným „scénářem“* jedné vyučovací hodiny s přesně vymezenými činnostmi žáků a učitele; mezi jednotlivými fázemi bude logická návaznost.
5. Literární *text* pro přípravu bude *vybrán z nabídky* v informačním systému (viz příslušné soubory), není třeba ho přikládat, stačí uvést jeho název.
6. Příprava bude obsahovat „hlavičku“, v níž bude uvedeno: téma hodiny, ročník, *cíle hodiny* (rozdělené dle tří aspektů: cíl čtenářský, literárně-estetický, výchovně-vzdělávací; dále bude také uvedeno, k naplňování kterých klíčových kompetencí stanovených RVP ZV cíle směřují a jak), vyučovací metody, organizační formy, popř. jiné potřebné informace.
7. Příprava bude obsahovat alespoň jeden *aktivizující prvek* oživující tradiční frontální výuku (např. skupinovou práci, didaktickou hru, prvek tvořivé dramatiky apod.).
8. Příprava bude také obsahovat *přibližnou časovou dotaci* pro jednotlivé činnosti (fáze hodiny).
9. Příprava by neměla nadměrně využívat existující pracovní sešity a metodické příručky – jsou sice dobrý pomocník, *vlastní nápady* jsou ale cennější.

Přípravy prosím pište *na počítači*, ne rukou.

Optimální rozsah práce: 2 strany A4

Jako každá jiná odevzdávaná práce nesmí příprava obsahovat pravopisné chyby (včetně interpunkčních).

OKRUHY Z TEORIE PŘEDMĚTU k ústní části zkoušky

1. RVP ZV a jeho požadavky na cíle a obsah literární výchovy jako složky vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, vztah cílů předmětu a klíčových kompetencí.
2. Současné čítanky pro 1. stupeň ZŠ, pracovní sešity, metodické materiály.
3. Základní znaky čtenářského výkonu, diagnostika čtenářského výkonu žáků, diagnostické prověrky.
4. Druhy čtení (hlasité, tiché, studijní), upevňování techniky čtení na 1. stupni ZŠ, etapy čtenářského výcviku, uplatnění individuálního přístupu při výcviku čtení.
5. Literární výchova jako estetickovýchovný proces, jeho složky, vztah literární výchovy k jiným estetickovýchovným předmětům.
6. Učitelova příprava na práci s uměleckým textem a její složky; zvláštnosti práce s uměleckonaučným a naučným textem.
7. Jednotlivé fáze literárněvýchovného procesu a jejich stručná charakteristika.
8. Metody motivace v hodinách literární výchovy.
9. Didaktická interpretace uměleckého textu na 1. stupni ZŠ, interpretační přístup k lyrice a epice.
10. Možnosti práce s literární postavou v různých žánrech literatury pro děti a mládež.
11. Možnosti práce s kompozicí – funkce a typy osnovy, práce s osnovou, reprodukce literárního textu.
12. Možnosti práce s jazykovými prostředky uměleckých textů (próza; poezie, obraznost).
13. Možnosti práce s ilustrací v literární výchově, významní ilustrátoři dětských knih.
14. Základní literární pojmy, s nimiž se žáci seznamují na 1. stupni ZŠ; struktura uměleckého textu.
15. Dětský přednes – výběr textu, příprava na přednes, hodnocení.
16. Dialogizace a dramatizace textové předlohy.
17. Mimočítanková četba (společná a individuální), rozvoj čtenářských zájmů žáků.
18. Hodiny aktuální literární výchovy, výchova filmového a televizního diváka.

19. Rozvoj komunikačních a tvořivých estetických dovedností žáků v hodinách literární výchovy; vztahy literární výchovy k výuce jazyka a slohu (jazykové výchově, komunikační a slohové výchově).
20. Možnosti projektové a blokové výuky s využitím uměleckého textu, možnosti individuální a skupinové práce v literární výchově.